

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (RSAI, ERSA)

16^ο ΤΑΚΤΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Στρατηγικές τοπικής και
περιφερειακής ανάπτυξης:
σύγχρονες προκλήσεις»

Ινστιτούτο
Περιφερειακής Ανάπτυξης
Παντείου Πανεπιστημίου

22-23
Ιουνίου 2018

ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
«SUPPORT OF TRAINING AND CAREER DEVELOPMENT
OF RESEARCHERS (MARIE-CURIE) ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ 2016-2017»

ΓΓΕΤ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ**10.00-11.30 ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

09:00-10:00	<p><i>Προσέλευση – Εγγραφές</i></p> <p><i>Αμφιθέατρο, Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης</i></p> <p>Προεδρείο: Κοκκώσης Χάρης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ελληνικό Τμήμα ERSA</p>
10.00-10.20	<p>Χαιρετισμοί</p> <p>Ν. Λεάνδρος, Καθηγητής, Αναπληρωτής Πρυτάνεως Παντείου Πανεπιστημίου</p> <p>Θ. Παλάσκας, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου Πανεπιστημίου</p>
10.20-11.30	<p>Ν. Κόνσολας, Ομ. Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, Ελληνικό Τμήμα ERSA</p> <p>Χ. Κοκκώσης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ελληνικό Τμήμα ERSA</p> <p>Κ. Κουτσόπουλος, Καθηγητής ΕΜΠ, Ελληνικό Τμήμα ERSA</p> <p>Γ. Φώτης, Καθηγητής ΕΜΠ, Ελληνικό Τμήμα ERSA</p>
	<p>Ι. Ψυχάρης, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, Πρόεδρος Ελληνικού Τμήματος ERSA</p> <p>Περιφερειακή Επιστήμη και περιφερειακή πολιτική μετά την οικονομική κρίση</p>
11.30-12.00	Διάλειμμα – Καφές

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ**12.00-13.30 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 1.Α, 1.Β**

	1.Α	1.Β
Θέμα	Αστική και περιφερειακή ανάπτυξη και πολιτική	Πόλεις, οικιστικό δίκτυο και αστικός σχεδιασμός
12.00-12.15	<i>Αρτελάρης Παναγιώτης, Καλλιώρας Δημήτρης</i> Αναψηλάφηση του πλαισίου άσκησης της περιφερειακής πολιτικής στην Ελλάδα υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης	<i>Θεοδωρά Γιώτα</i> Η αναπτυξιακή δυναμική του ελληνικού οικιστικού δικτύου: προσεγγίσεις θεώρησης και αξιολόγησης στο πλαίσιο του «επίσημου σχεδιασμού»
12.15-12.30	<i>Γκούζος Ανδρέας, Χριστοφάκης Μανώλης</i> Ανάλυση της χωρικής κατανομής των εξαγωγικών κλάδων στην Ελλάδα στο πλαίσιο του υποδείγματος της Οικονομικής Βάσης	<i>Μπούργος Μιχάλης, Δέφνερ Αλέξιος</i> Ταυτότητα τόπου και παραγωγική ανασυγκρότηση: η πρόκληση της Καρδίτσας
12.30-12.45	<i>Λουκάκης Παύλος</i> Παραγωγική Ανασυγκρότηση και ερευνητική υποστήριξη: μια αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού του αναπτυξιακού προτύπου της χώρας	<i>Πατρίσια Οίκουτα Μάτζα, Μαύρη Μαρία</i> Από τη διακυβέρνηση στην «Εξυπνη Περιφέρεια»....Η Περίπτωση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
12.45-13.00	<i>Αγγελίδης Μηνάς</i> Η συμβολή της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας στην ισχυροποίηση του αναπτυξιακού ρόλου των μεγάλων ελληνικών περιφερειακών κέντρων	<i>Λιτσάρδου Δήμητρα-Αθανασία, Κλαμπατσέα Ρένα</i> Πολιτικές διαχείρισης της δημόσιας γης με όρους βιώσιμης ανάπτυξης
13.00-13.15	<i>Ψυχάρης Ιωάννης, Τσέλιος Βασίλης, Πανταζής Παναγιώτης</i> Αξιολόγηση των επιδράσεων της πολιτικής συνοχής στον ρυθμό ανάπτυξης των περιφερειών της Ελλάδας: εμπειρική ανάλυση	<i>Ψάλτη Κωνσταντίνα, Φώτης Γεώργιος</i> Γεωγραφική ανάλυση της διαχρονικής εξέλιξης των χρήσεων γης αστικών περιοχών σε περιβάλλον GIS: Η περίπτωση του Αθίνας την περίοδο 2009 – 2014
13.15-13.30	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>
13.30-14.00	<i>Διάλειμμα – Ελαφρύ Γεύμα</i>	

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ

14.00-15.30 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 2.Α, 2.Β

	2.Α	2.Β
Θέμα	Καινοτομία, δημιουργική οικονομία, επιχειρηματικότητα και εκπαίδευση	Ειδική συνεδρία: Κοινωνικό Κεφάλαιο και Περιφερειακή ανάπτυξη (ΓΓΕΤ, Marie-Curie Program)
14.00-14.15	<i>Κόκκινου Αικατερίνη, Κορρές Γεώργιος, Διονυσοπούλου Παναγιώτα</i> Investment in Innovation and Education: An Efficiency Benchmarking Analysis of Resource Management in Europe	<i>Παπαδασκαλόπουλος Αθανάσιος, Νικολόπουλος Παναγιώτης</i> Ο ρόλος του κοινωνικού κεφαλαίου στην τοπική ανάπτυξη
14.15-14.30	<i>Κυριαζοπούλου Ευαγγελία, Σκάγιαννης Παντολέων</i> Η Ανοιχτή Καινοτομία και ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου των επιχειρήσεων: από την αλυσίδα αξίας στο δίκτυο αξίας	<i>Νικολόπουλος Παναγιώτης</i> Κοινωνικό Κεφάλαιο και Μεγάλα Αθλητικά Γεγονότα. Η Περίπτωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας (2004)
14.30-14.45	<i>Κουδουμάκης Παναγιώτης, Μποτζώρης Γιώργος, Πρωτοπαπάς Άγγελος</i> Αξιολόγηση και Διαμόρφωση Πολιτικών Ισορροπης Περιφερειακής Ανάπτυξης – Εφαρμογή στις Ελληνικές Περιφέρειες	<i>Ιεραπετρίτης Δημήτριος</i> Κοινωνικό Κεφάλαιο και Καινοτομία: Μια Διαπεριφερειακή Ανάλυση
14.45-15.00	<i>Andikos Vasilis, Kalogeresis Athanasios</i> The uneven regional geography of labour precariousness; the case of the Greek design industry	<i>Δρακάκης Παναγιώτης, Παπαδασκαλόπουλος Αθανάσιος</i> Διερεύνηση της δυνατότητας λειτουργίας οργανωμένου δικτύου ή συστάδας στον αθλητικό τουρισμό και στον τουρισμό στην ΠΕ Μεσσηνίας
15.00-15.15	<i>Karlanis Ioannis, Tagaraki Theano-Maria</i> R&D government spending and regional innovation: evidence from Greece	<i>Παυλέας Σωτήρης</i> Έξυπνες πόλεις: Διακυβέρνηση και η συμμετοχικότητα των πολιτών στον σχεδιασμό
15.15-15.30	Σχόλια – Συζήτηση	Σχόλια – Συζήτηση
15.30-16.00	Διάλειμμα – Καφές	

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ

16.00-17.30 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 3.Α, 3.Β

	3.Α	3.Β
Θέμα	Πόλεις, αστική διακυβέρνηση και αστική ανάπτυξη	Χωροταξικός σχεδιασμός, αστική πολιτική
16.00-16.15	<i>Finger Matthias, Evmolpidis Yannis</i> METROPOLITAN GOVERNANCE IN ATHENS. What's the most appropriate metropolitan governance	<i>Βεζυργιαννίδου Σουλτάνα, Λαλένης Κωνσταντίνος</i> Ο σχεδιασμός χρήσεων γης ως αναπτυξιακή διαδικασία στην Ελλάδα
16.15-16.30	<i>Διμέλλη Δέσποινα</i> Τύποι και μορφές αστικής διάχυσης στην περίοδο της οικονομικής κρίσης. Η περίπτωση της Αττικής	<i>Ιουλία Μωραΐτου</i> Ο χωροταξικός σχεδιασμός του θαλάσσιου χώρου στην Ελλάδα, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής πολιτικής στην ΕΕ
16.30-16.45	<i>Κυριλλίδης Αλέξανδρος, Φώτης Γεώργιος</i> Μοντελοποίηση της Μελλοντικής Εξάπλωσης Αστικών Περιοχών με Χρήση Μεθόδων Υπολογιστικής Νοημοσύνης: Η περίπτωση της Αττικής	<i>Πλατιάς Χαράλαμπος, Ραμπαθίλα Μαρία</i> Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός. Περιβαλλοντικοί προβληματισμοί και απαιτήσεις πολιτικής και διακυβέρνησης
16.45-17.00	<i>Κούργιας Ευάγγελος, Διβάνη Χαρίκλεια, Φράγκου Βασιλεία, Αρβανιτίδης Πασχάλης</i> Στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης του Δάσους Κουρί στον Αλμυρό Μαγνησίας	<i>Goulas Apostolos, Theodossiou George</i> An investigation on Blue Development Strategies in the Mediterranean region
17.00-17.15	<i>Γεωργακοπούλου Σταυρούλα, Δεληθόδου Βασιλική</i> Τα Τ.Α.Π.ΤΟ.Κ. και οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις ως εργαλεία που συμβάλλουν στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη	<i>Ελευθερίου Βασίλειος, Knieling Joerg, Μπακογιάννης Ευθύμιος</i> Προγράμματα αστικής ανάπλασης σε Ευρώπη και Ελλάδα. Από το HafenCity, στον Άγ. Διονύσιο του Πειραιά
17.15-17.30	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ**17.30-19.00 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 4.Α, 4.Β**

	4.Α	4.Β
Θέμα	Αστική Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής	Ανταγωνιστικότητα, κλαδική εξειδίκευση και Τοπική Ανάπτυξη
17.30-17.45	<i>Γιακουβάκη Ζωγραφία, Μάρκου Μαρία</i> Το λιμάνι της Ραφήνας: πρόβλημα ή συγκριτικό πλεονέκτημα;	<i>Σουλοπούλου Αικατερίνη</i> Παράγοντες που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των συστάδων επιχειρήσεων
17.45-18.00	<i>Μπακογιάννης Ευθύμιος, Κυριακίδης Χαράλαμπος, Παπαγερασίμου Τρισεύγενη, Κουρμπά Ευθυμία</i> Προωθώντας δράσεις χαμηλού κόστους για τη βιώσιμη αστική κινητικότητα	<i>Στεργίου Ευαγγελία, Κωστοπούλου Στέλλα</i> Περιφερειακές ενισχύσεις και επίδοση επιχειρήσεων. Συγκριτική μελέτη του ξενοδοχειακού κλάδου στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας
18.00-18.15	<i>Μπακογιάννης Ευθύμιος, Κυριακίδης Χαράλαμπος, Γιάνπαπα Έλενα, Κουμπάρκης Γεώργιος, Χριστόπουλος Κωνσταντίνος</i> Ενισχύοντας την παρουσία του πεζού στα παράκτια μέτωπα	<i>Καραγάνης Αναστάσιος, Ροβολής Αντώνιος, Τασιόπουλος Αναστάσιος</i> Μακροπρόθεσμη και Βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση της Βιομηχανίας Κλαδική και Χωρική ανάλυση την περίοδο 2004 – 2016
18.15-18.30	<i>Σταματίου Ελένη</i> Η ελληνική πόλη προς έξοδο από την κρίση-εγκαταλελειμμένα κτίρια και αξιοποίησή τους-Το παράδειγμα της Αθήνας.	<i>Νιαβής Σπύρος, Πολύζος Σεραφείμ, Ντίσο Σταύρος, Καρέλος Χρήστος, Χατζηκωστή Ευαγγελία</i> Χρησιμοποιώντας την Πολυκριτήρια Ανάλυση Αποφάσεων για την αξιολόγηση εναλλακτικών μορφών λειτουργίας των λιμένων βάσει της συνεισφοράς τους στην τοπική κοινωνία. Η περίπτωση του λιμένα του Βόλου
18.30-18.45		<i>Μπαλωμένου Χρυσάνθη, Μαλιάρη Μαριάνθη, Σεμάσης Συμεών, Μάμαλης Σπυρίδων</i> Ηθικοί κίνδυνοι κατά τη χορήγηση αγροτικών επιδοτήσεων: Εμπειρική διερεύνηση του προγράμματος «Εγκατάσταση Νέων Αγροτών» στην Περιφερειακή Ενότητα Σερρών
18.45-19.00	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>

ΤΕΛΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΜΕΡΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ**10.00-11.30 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 5.Α, 5.Β**

	5.Α	5.Β
Θέμα	Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και Ανάπτυξη	Τουρισμός, Πολιτισμός, Ταυτότητα Τόπου
10.00-10.15	<i>Σκιαδάς Δημήτριος, Φτακλάκη Ελευθερία-Παρασκευή</i> Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και Περιφερειακή Διακυβέρνηση στην Ελλάδα και την ΕΕ: Εξελίξεις, Προβληματισμοί και Προτάσεις	<i>Γαβριηλίδης Γκάμπυ, Μεταξάς Θόδωρος</i> Στρατηγικές περιφερειακής ανάπτυξης με βάση τον οινοποιητικό και ορεινό τουρισμό: Η περίπτωση της Ηπείρου
10.15-10.30	<i>Χιώτη Ιωάννα, Πάλλης Χρήστος</i> Ο ρόλος της οικονομικής διαχείρισης στην Ανάπτυξη των ΟΤΑ Περίπτωση μελέτης: Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού	<i>Καραγιάννης Δημήτρης, Μεταξάς Θόδωρος</i> Ο γαστρονομικός τουρισμός ως παγκόσμιο εργαλείο για την επιτυχή ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας: Οι περιπτώσεις του Οντάριο στη Ν. Αμερική & Σκανδιναβική Κουζίνα στην Ευρώπη
10.30-10.45	<i>Καρυδάς Ιωάννης</i> Ελληνικές Περιφερειακές Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης. Χωρικά Προβλήματα και Μελλοντικές Δυνατότητες. Η περίπτωση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	<i>Λαγός Δημήτρης, Μιχαηλίδης Χρήστος, Καραγεώργου Δήμητρα</i> Η συμβολή της γαστρονομίας στη διαμόρφωση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος
10.45-11.00	<i>Ψυχάρης Ιωάννης, Μαρία Ζώη, Ηλιοπούλου Σταυρούλα, Πανταζής Παναγιώτης</i> Προσδιοριστικοί παράγοντες της κατανομής των κρατικών επιχορηγήσεων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα	<i>Βρασίδα Μαρία</i> Η περιφέρεια ως πολιτιστικό τοπίο της τουριστικής ανάπτυξης και η εξέλιξη των πολιτιστικών χώρων και διαδρομών
11.00-11.30	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ**11.30-13.00 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 6.A, 6.B**

	6.A	6.B
Θέμα	Αξιολόγηση πολιτικών και προγραμμάτων	Πολιτική συνοχής, χωροταξία και τοποκεντρικές πολιτικές
11.30-11.45	<i>Καρούλια Στέλλα, Γάκη Ελένη, Κωστοπούλου Στέλλα</i> Μελέτη της περιφερειακής ανθεκτικότητας: Η περίπτωση της Ελλάδας	<i>Μπεριάτος Ηλίας</i> Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική και Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός: προβλήματα εφαρμογής στην Ελλάδα
11.45-12.00	<i>Λίλης Παύλος, Τασοπούλου Αναστασία</i> Η εθνική πολιτική των μεταφορών και η υλοποίησή της στο περιφερειακό επίπεδο μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Σύγκριση μεταξύ προγραμματισμένων και υλοποιούμενων παρεμβάσεων	<i>Παπαγεωργίου Μαριλένα, Κυβέλου Στέλλα</i> Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός: από την τομεακή στην τοποκεντρική θεώρηση
12.00-12.15	<i>Καραγάνης Αναστάσιος, Τασούλης Αντώνης</i> Πηγές και χρήσεις κεφαλαίου στις γεωργικές επιχειρήσεις	<i>Σαράτσης Γιάννης</i> Τι ακριβώς είναι ο τόπος στις τοποκεντρικές πολιτικές;
12.15-12.30	<i>Kantianis Dimitrios</i> Economic Appraisal of EU Major Infrastructure Projects with Probabilistic Cost-Benefit Analysis (PCBA)	<i>Καρανίκα Μαρία, Καλλιώρας Δημήτρης</i> Ο διττός χαρακτήρας της εδαφικής συνοχής στο πλαίσιο της στρατηγικής "Ευρώπη 2020"
12.30-12.45	<i>Καρούλια Στέλλα, Γάκη Ελένη, Κωστοπούλου Στέλλα</i> Μελέτη της περιφερειακής ανθεκτικότητας: Η περίπτωση της Ελλάδας	<i>Χάρδας Αναστάσιος</i> Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πολιτικές και οικονομικές προεκτάσεις
12.45-13.00	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>
13.00-13.30	<i>Διάλειμμα – Καφές</i>	

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ**13.30-14.45 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 7.A, 7.B**

	7.A	7.B
Θέμα	Τοπική ανάπτυξη και Περιβάλλον	Αγορά ακινήτων
13.30-13.45	<i>Μεταξάς Θεόδωρος, Ντυκέν Μαρί – Νοέλ</i> Δημόσια Μουσεία στην Ελλάδα και Πολιτικές Προώθησης της Εικόνας τους: Μια εμπειρική διερεύνηση	<i>Μιμής Άγγελος, Ροβολής Αντώνης, Καραγάνης Τάσος, Βλαχάκης Νίκος</i> Ανάλυση της αγοράς κατοικίας στην περιοχή του Πειραιά με την χρήση χωρικής ποσοστιμοριακής παλινδρόμησης
13.45-14.00	<i>Δεμέστιχα Μαριλιάννα, Μωραΐτου Ιουλία, Βαρελίδης Γεώργιος</i> Ζητήματα περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και διαχείρισης των υδάτων σε περιφερειακή κλίμακα, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η περίπτωση του ποταμού Ευρώτα στην περιφέρεια Πελοποννήσου	<i>Καραγάνης Αναστάσιος, Ροβολής Αντώνης, Τασιόπουλος Αναστάσιος</i> Προσαρμογή τιμών ακινήτων σε θεωρητικές κατανομές πιθανότητας
14.00-14.15	<i>Κεπεσίδου Όλγα, Μωραΐτου Ιουλία, Βαρελίδης Γεώργιος</i> Προσεγγίζοντας τις αλληλεπιδράσεις της Κλιματικής Αλλαγής και της Βιώσιμης Ανάπτυξης σε νησιωτικά αστικά κέντρα	<i>Βλάμης Πρόδρομος</i> Το τραπεζικό σύστημα και οι παρενέργειες της δυσλειτουργίας του στην ελληνική αγορά ακινήτων την εποχή των Μνημονίων
14.15-14.30		<i>Pitoska Electra, Plioumpi Vasiliki</i> Poverty and inequality in Greek regions in the time of crisis
14.30-14.45	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>	<i>Σχόλια – Συζήτηση</i>

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ**14.45-16.00 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ 8.A, 8.B**

	8.A	8.B
Θέμα	Κοινωνική πολιτική, τρίτος τομέας και χώρος	Αστικός χώρος και υποδομές
14.45-15.00	<i>Λυμπεράκη Αντιγόνη, Τήνιος Πλάτων, Γεωργιάδης Θωμάς</i> Υγεία και πρόσβαση σε υπηρεσίας φροντίδας κατά το τελευταίο έτος της ζωής: Διαφορές στο τοπίο της Ευρώπης	<i>Κολτσάρας Λευτέρης, Φραγκάκη Βάσσια, Κουλάκογλου Μαρία</i> Shaping hierarchical urban systems; Evolutions, trends, and future considerations
15.00-15.15	<i>Pitoska Electra, Gkatsou D.</i> The economics of NGOs during the period of economic crisis in Greece	<i>Παρασκευόπουλος Ιωάννης, Μπαρδύσα Αφροδίτη, Φώτης Γεώργιος</i> Υποδομές μεταφορών και τοπική ανάπτυξη: Διερεύνηση της επίδρασης της μορφολογίας του οδικού δικτύου στην πληθυσμιακή κατανομή και εξέλιξη των οικισμών της νήσου Νάξου
15.15-15.30	<i>Theodossiou G., Rigas, I., Goulas A., Rigas, G.</i> Solidarity economy and social cooperative enterprises. The view of citizens in Greece	<i>Τσαρτσάρα Στέλλα</i> Η σημασία της εδαφικοποίησης (territorialization) στο Place Branding
15.30-15.45	<i>Kostopoulos Ioannis, Pseiridis Anastasia</i> Building control and treatment groups for state aid impact analysis	<i>Aikaterini Kampouri, Ntantanou Maria, Nalmpantis Dimitrios, Naniopoulos Aristotelis</i> Αναπτυξιακές δυνατότητες και προοπτικές ανάπτυξης του παραλιακού μετώπου της Θεσσαλονίκης
15.45-16.00	Σχόλια – Συζήτηση	Σχόλια – Συζήτηση

ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Urban regeneration programs in Europe and Greece. From HafenCity, Ag. Dionysius of Piraeus

Eleftheriou, V. Knieling, J. Bakogiannis, E.

The change in the economic characteristics and productive sectors across the globe, and in particular the geographical distribution of activities, has undoubtedly their impact on the site and much more specifically in the city. Shells are changing use, facilities are being demolished and whole areas are changing face and orientation. In total, urban regeneration programs "transform" respective whole areas, even in the heart of cities- major economic and political centers, which in many cases keep this characteristic but in a different part of the economy. Throughout this process, not always very distinct, but always clear the economic orientation of each project of the regeneration program.

In the European North, the largest urban regeneration programs already, either as a whole or even in part, show the new urban profile that they are creating. The most common of these is the liquid element, either commodity or architectural design, or even historically as to the role it has played in shaping the "historical" profile of the wider area of the regeneration area. From HafenCity, the largest ongoing urban regeneration program in Europe, in Berlin, with particular emphasis on the government and parliamentary region, and the integration of both the wet and the river elements as an integral part of both the design and the daily routine of users of the redeveloped areas.

With these examples, both in terms of design and economic orientation, Greece is preparing to host respectively two of the largest such programs. Elliniko and the area of Agios Dionysios of Piraeus, in the NE part of Piraeus in the central part of the port of Piraeus, with the second being today at much higher maturity levels than the first is two of the most typical cases of what is going on to follow in areas with these characteristics in Greece of the crisis. All of this, along with elements, similarities and differences, as well as a concise presentation with corresponding programs of Northern Europe are the subject of this paper.

Key words: Urban regeneration, HafenCity, St. Dionysios, Depression, Economy

Literature:

Bruns- Berentelg J., 2014, HafenCity Hamburg- Identity, Sustainability and Urbanity (HafenCity discussion paper No. 3), HafenCity Hamburg GmbH

Bridge G., Butler T., Lees L., 2012, Mixed Communities: Gentrification by stealth. Pragmatic social model for a new downtown: The example of HafenCity Hamburg, The policy press, Bristol

HafenCity Hamburg GmbH, Ministry of Urban Development and Environment, 2000 (Revision 2006), HafenCity Hamburg, Der Masterplan, Langebartels and Jurgens, Hamburg

HafenCity Hamburg GmbH, 2015 (Revision 2016), HafenCity Hamburg, Essentials Quarters Projects, Langebartels and Jurgens, Hamburg
HafenCity Hamburg GmbH, 2009, HafenCity Hamburg, The birth of a City, Langebartels and Jurgens, Hamburg
HafenCity Hamburg GmbH, 2010, HafenCity Hamburg, Sustainable Construction in HafenCity. HafenCity Ecolabel, Langebartels and Jurgens, Hamburg
the first phase of HafenCity construction,

Knieling J., Othengrafen F., 2015, Cities in Crisis, Socio- Spatial impacts of the economic crisis in Southern European Cities

Knieling J., Filho L., 2013, Climate Change Governance, Springer-Verlag
Berlin Heidelberg

Lange R., 2007, Der Sandtorkai, The first phase of HafenCity construction, Hampel&HettchenGdR, Hamburg

16ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης: σύγχρονες προκλήσεις»

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

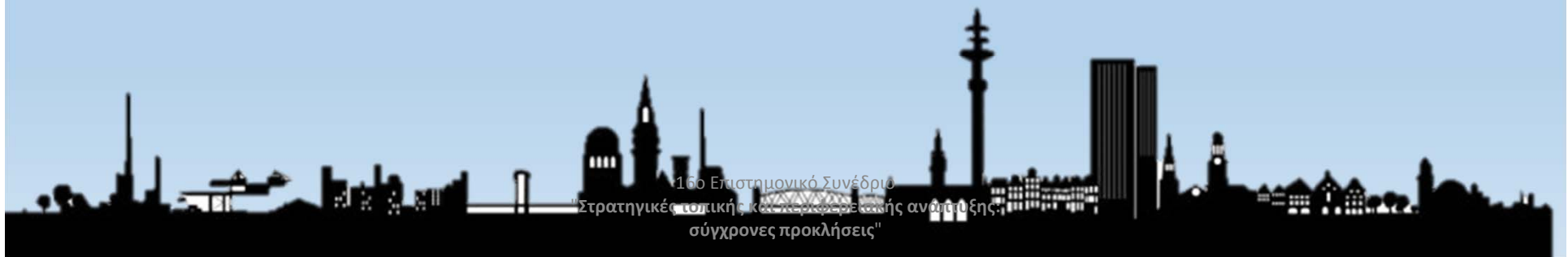
22-23 Ιουνίου 2018

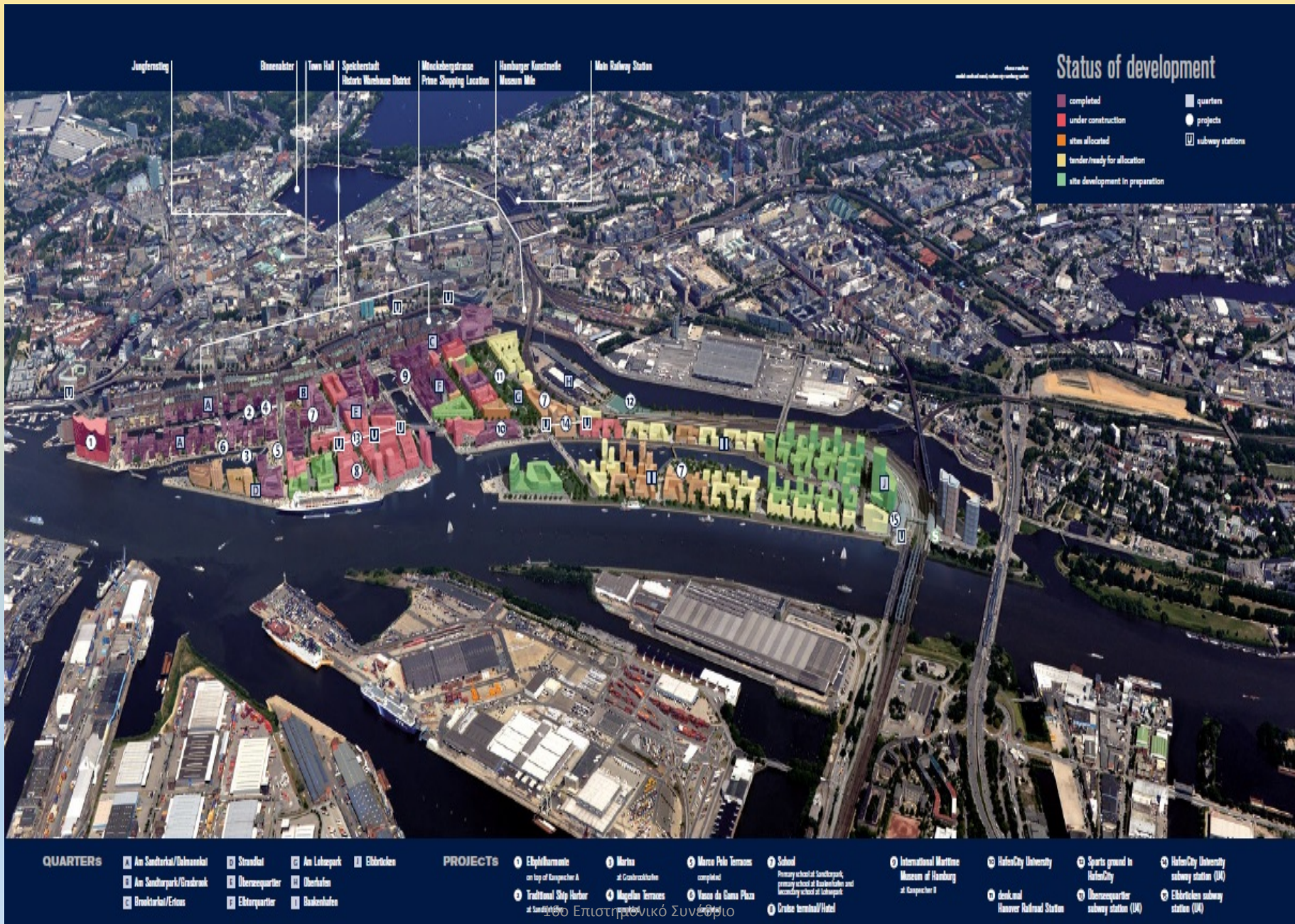
Προγράμματα αστικής ανάπλασης σε Ευρώπη και Ελλάδα. Από το
HafenCity, στον Άγ. Διονύσιο του Πειραιά

Ελευθερίου Βασίλης, Joerg Knieling, Ευθύμιος Μπακογιάννης

Δομή:

- Η σύγχρονη ιστορία του Αμβούργου και του λιμανιού (Hafen)
- Σύντομη παρουσίαση του Γενικού σχεδίου (Master Plan) του HafenCity του Αμβούργου
- Παρουσίαση των στοιχείων του ΕΧΣ Αγ. Διονυσίου Πειραιά
- Συμπεράσματα

“Στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης: σύγχρονες προκλήσεις”

Η σύγχρονη ιστορία του Αμβούργου και του λιμανιού (Hafen) (20ου-21ου αιώνα)

- 1991: Το λιμάνι, γεωγραφικά και λειτουργικά έχει κλείσει πλέον τον κύκλο του
- Το Αμβούργο εξακολουθεί να αποτελεί διεθνή εμπορικό κόμβο (ακόμη και σήμερα) αλλά με τις εγκαταστάσεις του στις Νότιες όχθες του Έλβα πλέον
- Την ίδια χρονιά δήμαρχος της πόλης (Henning Voscherau), πραγματοποιεί εν κρυπτώ μελέτη για την αποτελεσματικότητα της πρότασης Kossak
- Τα αποτελέσματα αυτής αποτελούν το πράσινο φως για το Hafencity
- 8/1997: Hamburg's Senate αποφασίζει για την ανάπλαση του λιμανιού
- Την ίδια χρονιά συστήνεται η GHS Gesellschaft für Hafen- und Standortentwicklung mbH, σήμερα **HafenCity Hamburg GmbH**
- 2000: Μετά από δημόσιο διαγωνισμό, αποφασίζεται το Masterplan, στη βάση των κατευθύνσεων που έχουν τεθεί από το 1997. Από δω και στο εξής όλα διαπνέονται από αυτό
- 2001: κατασκευάζεται το πρώτο κτίριο (Sandtorkai)
- 2006: Το Masterplan, μερικώς, αναθεωρείται με σημαντικότερες αλλαγές στο κυκλοφοριακό σκέλος
- 2009: Ολοκληρώνεται το πρώτο τετράγωνο (Dalmankai)
- 2009: Οι πρώτες μαζικές χρήσεις δίνονται σε χρήση (International Maritime Museum)
- 2011-2014: Οι δύο σταθμοί της νέας γραμμής U-Bahn (Überseequartier, HafenCity Universität) δίνονται σε χρήση
- Οι εργασίες συνεχίζονται, με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2025

16ο Επιστημονικό Συνέδριο

"Στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης:
σύγχρονες προκλήσεις"

Ενιαίο Ρυθμιστικό Σχέδιο για ...

- ✓ Από το 2001 το HafenCity «αναδύεται ως πόλη μέσα από την πόλη
- ✓ Αλλαγή του λιμανιού γεωγραφικά και όχι ως «αξία χρήσης»
- ✓ Το Αμβούργο μεγαλώνει κατά 40%
- ✓ Παράλληλος στόχος, η ανάσχεση της τάσης πληθυσμιακής μείωσης
- ✓ Ανάπτυξη από Δύση προς Ανατολή και από Βορά προς Νότο
- ✓ Συνολικά 10 διαφορετικά «τετράγωνα»
- ✓ Το δυτικό μέρος, κυρίως χρήση υπηρεσίες, με λιγότερο εμπόριο-αναψυχή και ακόμη λιγότερη κατοικία
- ✓ Το κέντρο του πιο πολύ εμπόριο-αναψυχή, λιγότερο υπηρεσίες και εξίσου χαμηλή κατοικία
- ✓ Το Ανατολικό του μέρος κυρίως κατοικία, λιγότερο εμπόριο-αναψυχή και υπηρεσίες που αφορούν την κατοικία

Κατανομή του χώρου των κτιρίων

Σύνολο: 2,32 εκατομμύρια τμ GFA

16ο Επιστημονικό Συνέδριο

"Στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης:
σύγχρονες προκλήσεις"

HafenCity

- Συνολική έκταση: **157εκτάρια** πρώην λιμενικών και βιομηχανικών χώρων
- Επέκταση της περιοχής της πόλης του Αμβούργου κατά **40%**
- **10,5 χιλιόμετρα** περιπάτου νέα στο νερό (συμπεριλαμβανομένου του αναχώματος του Έλβα)
- **3,1 χιλιόμετρα** μπροστά από το ποτάμι κατά μήκος του Έλβα
- Απόσταση από το κέντρο του Hafencity έως το Δημαρχείο: **800μ.**
- Πυκνότητα των χρήσεων γραφείων, κατοικιών, λιανικό εμπόριο, εκπαίδευση, πολιτισμό και αναψυχή
- Συντελεστής δόμησης: **3-7** με **5-6** από το δείκτη χώρου (FSI)
- Μέση πυκνότητα των κατοίκων **110 / εκτάριο**
- Νεόκτιστα μικτής επιφάνειας (GFA) δαπέδου πάνω από το έδαφος: **2.32 εκατομμύρια τ.μ.**

- Περισσότερες από **45.000** θέσεις εργασίας από τις οποίες οι **35.000** είναι θέσεις γραφείου
- **6.000 – 7.000** κατοικίες (από τις οποίες περίπου **1.500** έως **2.000** επιδοτούμενες) για περίπου **14.000** κατοίκους

Κατανομή των χρήσεων γης στο Hafencity

Συνολική έκταση: 127 εκτάρια

Ενιαίο Ρυθμιστικό Σχέδιο για ...

- ✓ Το Hafencity εκτός από το μεγαλύτερο Ευρωπαϊκό αστικό πρόγραμμα που είναι σε εξέλιξη, έχει και την μεγαλύτερη σχέση με το νερό (Έλβα)
- ✓ Η σχέση δομημένου/ αδόμητου χώρου διαμορφώνεται σε 60/40, τόσο στο σύνολο όσο και επιμέρους
- ✓ Συνολική επιφάνεια ελεύθερων χώρων 40 εκτάρια (28 «δημόσιοι», 12 ιδιωτικοί)
- ✓ Μεγάλη και ιδιαίτερη είναι η σχέση της περιοχής με το νερό, με πάνω από 10,5 χλμ ακτογραμμής
- ✓ Αξιοποίηση του μήκους αυτού, για εναλλακτική σύνδεση των ελεύθερων χώρων μεταξύ τους

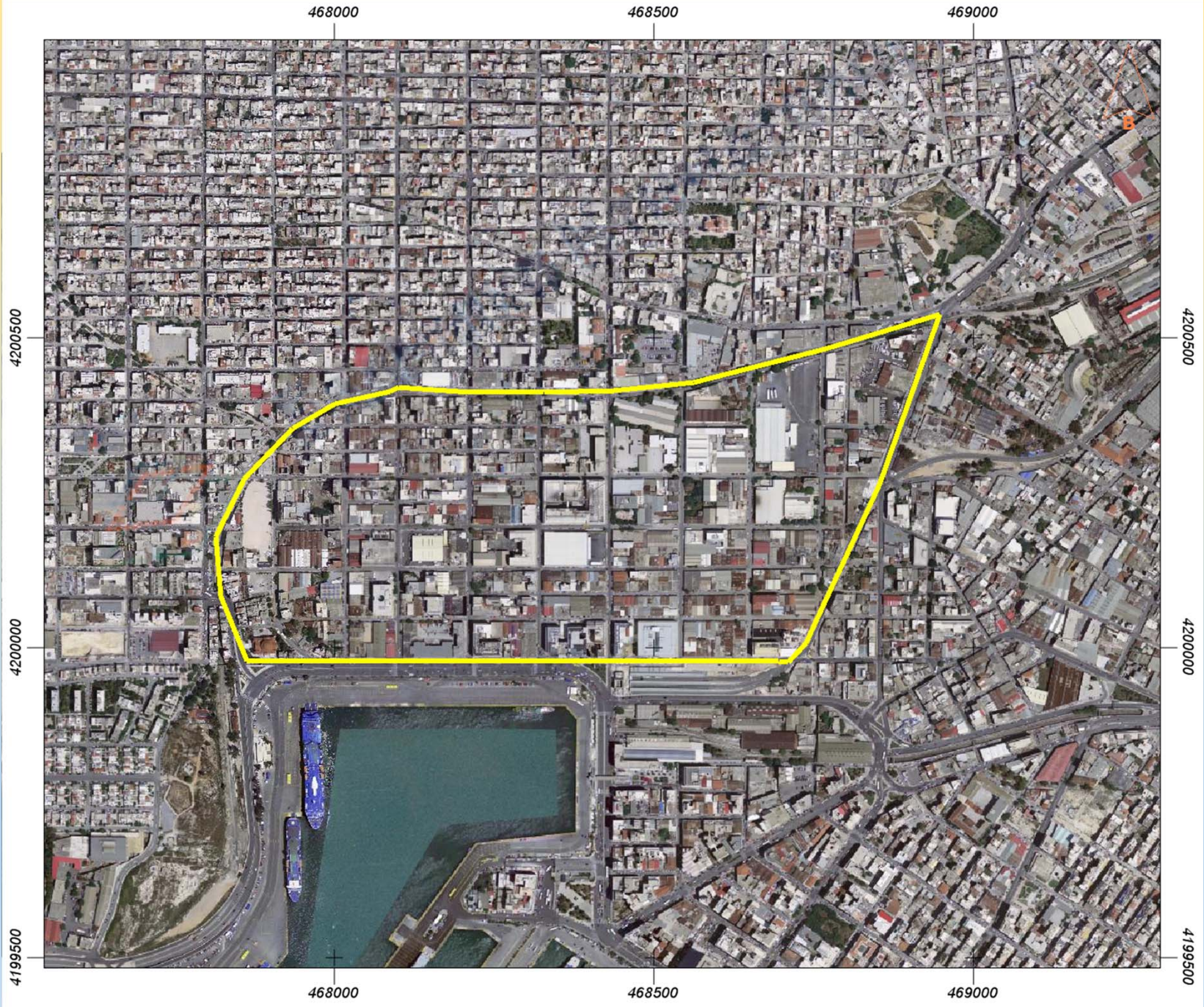
Ενιαίο Ρυθμιστικό Σχέδιο για ...

- ✓ Τελικοί στόχοι: 6500-7.000 κατοικίες για 12.000 κατοίκους & δημιουργία 40- 45.000 θέσεων εργασίας
- ✓ Αυτές σε συνδυασμό με τις χρήσεις, δημιουργούν συνθήκες «συμπαγούς πόλης»
- ✓ Ενώ το Hafencity προστατεύεται «από μέσα» δεν συμβαίνει το ίδιο «απ' έξω»
- ✓ Το κυκλοφοριακό του προφίλ, η «μαύρη τρύπα» για την περιοχή
- ✓ «Θετικό» γεγονός η, κυκλοφοριακή, αναθεώρηση του Masterplan
- ✓ Βάσει αυτού, αποφασίζεται η σύνδεσή του με Μέσο Σταθερής Τροχιάς (U- Bahn)

Από το HafenCity στον Άγιο Διονύσιο- Σύντομο Χρονικό της πρότασης του ΕΧΣ

- 2017: Ο Δήμος Πειραιά υποβάλλει αίτημα προς τη Δ/νση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών του ΥΠ.ΕΝ. για την προέγκριση του Ε.Χ.Σ. της περιοχής του Αγίου Διονυσίου
- Σε αυτό επισυνάπτεται η υπ' αριθμ. 852/11.12.2017 απόφαση Δ.Σ. του Δήμου Πειραιά
- Σύμφωνα με το εδ. α' της παρ. 5 του άρθ. 8 του ν.4447/2016 (Α'241), για τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια απαιτείται εισήγηση της ΔΣΜΑΠΠ προς το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α περί αποδοχής ή μη του αιτήματος, γνωμοδότηση του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α και στη βάση αυτή σύνταξη της απόφασης προέγκρισης του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ. Περαιτέρω, σύμφωνα με το εδ. γ' παρ. 4 του άρθρου 8, η έγκριση των Ε.Χ.Σ. για τη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας γίνεται με Π.Δ., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Υπηρεσίας και γνώμη του Συμβουλίου Μητροπολιτικού Σχεδιασμού. Τα περιεχόμενα των φακέλων υποβολής καθορίζονται αναλυτικά με την παρ. 5 του άρθ. 8 του ν. 4447/2016 και τις αντίστοιχες «Τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων» (Υ.Α. με αριθμ. 27022/2017 Β'1976).

Επιχειρήσεις τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης
σύγχρονες προκλήσεις"

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

β) Σύντομα Δημογραφικά στοιχεία

- Η γειτονιά του Αγ. Διονυσίου έχει σήμερα πολύ μικρό αριθμό κατοίκων
- Οι υπόλοιπες γειτονιές της 5ης ΔΚ, της Αγίας Σοφίας, των Μανιάτικων, του λόφου Βώκου και των Ταμπουριών, παρουσιάζουν πληθυσμιακή στασιμότητα την δεκαετία 2001-2011
- Ο Δήμος Πειραιά που συνιστά τον πέμπτο πολυπληθέστερο Δήμο της Ελλάδος (με μέγεθος 163.688 κατοίκους μετά την δεύτερη διοικητική μεταρρύθμιση) παρουσιάζει στο σύνολό του έντονη δημογραφική μείωση τις δύο τελευταίες δεκαετίες

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

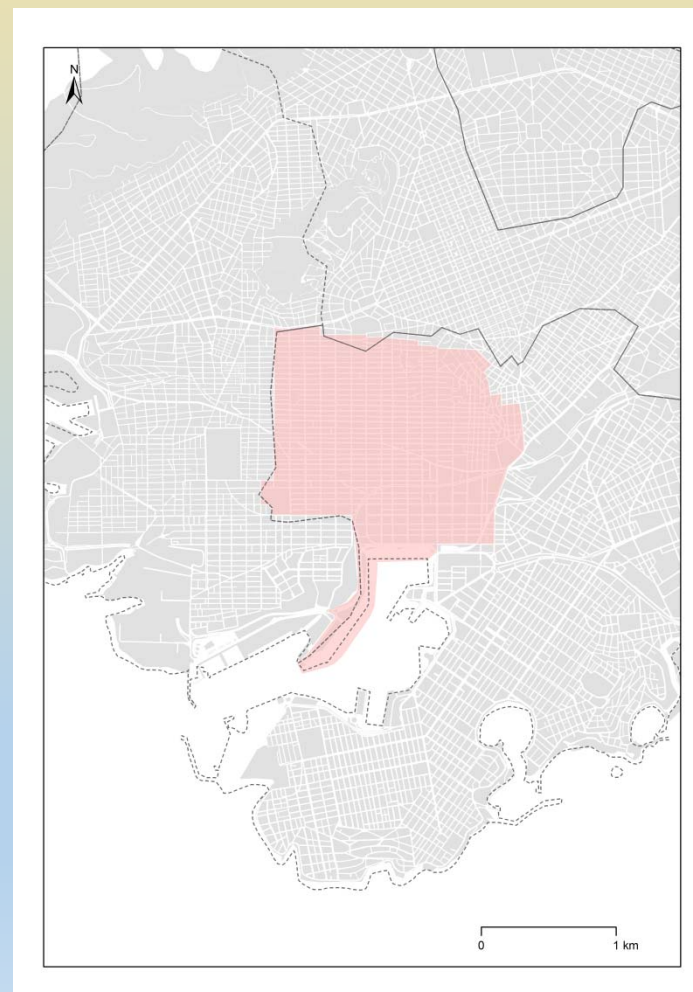
γ) Ιστορική Εξέλιξη

- Η περιοχή της Ακτής Κονδύλη και η οδός Αγίου Διονυσίου αποτελούν την παραλιακή ακτή του βορείου τμήματος του λιμένος Πειραιώς. Η περιοχή κατά την ανασύσταση του Πειραιά αποτελούσε έλος (Βούρλα ή Βουρκάρι)
- Η συνοικία των Εργοστασίων, έδωσε νέα ώθηση στην περιοχή κατά τα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα
- Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα είχαν ήδη ιδρυθεί πολλά μηχανουργεία, ναυπηγεία, χυτήρια και σιδηρουργεία που κατασκεύαζαν και επισκεύαζαν πληθώρα μηχανημάτων
- Έντονα διαλεκτική σχέση μεταξύ κατασκευής του σιδηροδρόμου Αθήνας-Πειραιά (ηλεκτρικός) και της ανάπτυξης της συνοικίας των Εργοστασίων και της μετατροπής του λιμανιού σε κύριο εμπορικό κόμβο.
- Τα παραπάνω συνετέλεσαν καθοριστικά στην κατοπινή μεγάλη βιομηχανική ανάπτυξης του Πειραιά που τον καθιέρωσε ως σημαντικό βιοτεχνικό-βιομηχανικό κέντρο της χώρας μέχρι την δεκαετία του 1980.
- Η μαζική αποβιομηχάνιση (και) του Πειραιά ως αποτέλεσμα της ανισόμετρης καπιταλιστικής ανάπτυξης και η μετατροπή του λιμανιού σε αμιγώς εμπορικό, είχε της επιπτώσεις στον τομέα και την περιοχή.
- Λόγω αυτού σήμερα η περιοχή κατακλύζεται από κενά κελύφη, εξαιτίας της απώλειας των μεγάλης κλίμακας δραστηριοτήτων

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

δ) Ένταξη περιοχής στην ευρύτερη περιοχή

- Βάσει προδιαγραφών ένα Ε.Χ.Σ. πρέπει να συντάσσεται στους εξής τρεις άξονες:
Ευρύτερη περιοχή, Ζώνες Άμεσης Επιρροής (ΖΑΕ), Περιοχή επέμβασης
- Στην περιοχή μελέτης, αυτό αποτυπώνεται ως:
- **Ευρύτερη περιοχή:** Το σύνολο του Δήμου Πειραιά
- **Ζώνη Άμεσης Επιρροής (ΖΑΕ):** Η 5η Δ.Κ. του Πειραιά
- **Περιοχή Επέμβασης:** περίπου 45 Ha και περιβάλλεται από τις οδούς: Κάστορος, Θεσμοφορίου, Μεθώνης, Ρετσίνα, Αγ. Φιλίππου.

ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

α) Χωροταξικά Πλαίσια εθνικού επιπέδου

- Βάσει Γ.Π.Σ.Χ.Σ.Α.Ε.(ΦΕΚ Α' 128/2008) κατευθύνσεις για τα μητροπολιτικά κέντρα είναι ο προσδιορισμός και η ενίσχυση δραστηριοτήτων διεθνούς εμβέλειας, η συγκέντρωση σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η ανάδειξή τους σε τουριστικό πόλο διεθνούς ακτινοβολίας
- Σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΑΑΠ 151/2009), ο Πειραιάς ως τμήμα της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας τοποθετείται στις Περιοχές Ποιοτικής αναδιάρθρωσης
- Σε αυτές: *«Η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η αναδιάρθρωση της βιομηχανικής βάσης για την αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών, ενώ ειδικότερες κατευθύνσεις είναι και οι εξής:*
 - *Σχεδιασμός χρήσεων γης και σημαντικός περιορισμός των δυνατοτήτων διάσπαρτης χωροθέτησης νέων μονάδων.*
 - *Παροχή δυνατότητας διατήρησης και επανάχρησης αξιόλογων βιομηχανικών κτηρίων*

ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

β) Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής/ Περιφερειακός σχεδιασμός (1/2)

- ΡΣΑ Αττικής (Α΄ 156 /2014)
- Η Μητροπολιτική περιοχή Πειραιά εντάσσεται στην χωρική ενότητα Αθήνας –Πειραιά, στην χωρική υποενότητα του Πειραιά
- Τα Μητροπολιτικά Κέντρα Αθήνας – Πειραιά αποτελούν διπολικό σύστημα και λειτουργούν ταυτόχρονα σε τρία ιεραρχικά επίπεδα:
 1. ως Μητροπολιτικό Κέντρο του εθνικού χώρου,
 2. της Περιφέρειας Αττικής
 3. ως κέντρο της Χωρικής Ενότητας Αθήνας – Πειραιά.
- οι ειδικοί στόχοι και κατευθύνσεις που έχουν άμεση ή έμμεση αλλά πολύ σημαντική σχέση με το Μητροπολιτικό κέντρο του Πειραιά αφορούν:
 1. στην ανάδειξη της πολυλειτουργικής φυσιογνωμίας των Κέντρων Αθήνας–Πειραιά,
 2. στην ενίσχυση του ρόλου της Μητροπολιτικής περιοχής του Πειραιά
 3. στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και των λειτουργιών του

ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

β) Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής/ Περιφερειακός σχεδιασμός (2/2)

- Οι ειδικοί στόχοι και κατευθύνσεις που έχουν άμεση ή έμμεση αλλά πολύ σημαντική σχέση με το Μητροπολιτικό κέντρο του Πειραιά αφορούν:
 1. στην ανάδειξη της πολυλειτουργικής φυσιογνωμίας των Κέντρων Αθήνας-Πειραιά,
 2. στην ενίσχυση του ρόλου της Μητροπολιτικής περιοχής του Πειραιά
 3. στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και των λειτουργιών του
 4. στον καθορισμό ως αναπτυξιακού άξονα διεθνούς και εθνικής εμβέλειας του κεντρικού άξονα που αρχίζει από την περιοχή του επιβατικού λιμένα Πειραιά
 5. στην ενίσχυση της περιοχής του επιβατικού λιμένα Πειραιά ως ναυτιλιακού κέντρου και κόμβου συνδυασμένων μεταφορών και υπηρεσιών διαχείρισης εφοδιασμού
 6. στην ολοκληρωμένη ανασυγκρότηση, οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα του κέντρου του Πειραιά
 7. στην κατάρτιση Σχεδίων Ολοκληρωμένης Οικιστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ)
 8. στην τόνωση των διασυνδέσεων και θετικών επιδράσεων της λιμενικής δραστηριότητας με τις άλλες οικονομικές λειτουργίες της πόλης
 9. στην ανάπλαση της παραλιακής ζώνης και στην προώθηση της σημαντικής παρέμβασης στην περιοχή ονομαζόμενης ως «Νότιας Πύλης»

16ο Επιστημονικό Συνέδριο

"Στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης:
σύγχρονες προκλήσεις"

ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

γ) Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) Δήμου Πειραιά

- Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Πειραιά θεσμοθετήθηκε το 1988 (Δ' 79) με βάση τις κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ν. 1515/85 Α' 33)
- Οι τέσσερις μεταγενέστερες τροποποιήσεις του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Δ' 663/1994, Δ' 1152/1996, ΑΑΠΘ103/2007 και Δ' 10663/2004), δεν αφορούν την περιοχή του Αγ. Διονυσίου
- Η περιοχή επέμβασης στο ΓΠΣ **προσδιορίζεται ως ζώνη ανάπλασης περιοχής Αγίου Διονυσίου**

*Προτείνεται ανάπλαση της περιοχής Αγ. Διονυσίου (γκάζι-Παπαστράτου). Εκταση 47 Ha. Η περιοχή οριοθετείται ως ακολούθως: Βόρεια από τη σιδηροδρομική γραμμή. Νότια: από την ακτή Κονδύλη. Ανατολικά: από την Υμηττού και τη Σιδηροδρομική γραμμή, Δυτικά: από την Θεσμοφωρίου. Για την περιοχή αυτή προτείνεται **επέκταση του κέντρου του Πειραιά με δυνατότητα χωροθέτησης Δημοσίων κτηρίων (δημόσια Διοίκηση, Εκπαίδευση, Κοινωνικός Εξοπλισμός) και κτιρίων ΟΤΑ, δημιουργία χώρου πρασίνου και εκθεσιακού κέντρου, μετεγκατάσταση των χυτηρίων-μηχανουργείων-αποθηκών στο βιομηχανικό πάρκο Σχιστού (Κερατσίνι), ανάπλαση-εξυγίανση της περιοχής μη οχλούσας βιομηχανίας-βιοτεχνίας, και διατήρηση και προστασία των ιστορικών κτιρίων και ένταξη σε αυτά νέων λειτουργιών», ενώ προσδιορίζεται η περιοχή αντίστοιχα ως «Ζώνη Ανάπλασης Περιοχής Αγίου Διονυσίου»***

ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Συνοπτικός πίνακας θεσμοθετημένου χωρικού σχεδιασμού

1	ν. 4447/2016 (Α' 241)	Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις
2	Υ.Α. 27022/06.06.2017 (Β' 1976)	Τεχνικές προδιαγραφές των μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (Ε.Χ.Σ.) του Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241)
3	Α'128/2008	Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και αειφόρου Ανάπτυξης
4	ΑΑΠ 151/2009	Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τη Βιομηχανία
5	ν. 4277/2014» (Α' 156)	Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής και άλλες διατάξεις
6	Υ.Α.78946/4063/04.02.1988 (Δ' 79)	Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) του Δήμου Πειραιά
7	Β.Δ. (Α' 412 /1892)	Περί επεκτάσεως της ρυμοτομίας κατά τη θέσιν Καραβά μέρους της πόλεως Πειραιώς.
8	Β.Δ. (Α'35/1908)	Περί εγκρίσεως αποσπάσματος σχεδίου πόλεως Πειραιώς κατά τη θέση Καραβά (Ο.Τ.199)
9	Π.Δ. (Α'316/1931)	Περί τροποποιήσεως και επεκτάσεως του σχεδίου πόλεως Πειραιά προς Δραπετσώνα (Ο.Τ.76)
10	Π.Δ. (Δ' 359/1978)	Περί καθορισμού συντελεστών δόμησης Πειραιά
11	Υ.Α.7590/164/2000 (Δ' 914)	Αναγνώριση παρόδου Δραγατσανίου μεταξύ των οδών Χαιδαρίου και Φωκίωνος (Ο.Τ.126) ως προϋφιστάμενης του έτους 1923

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

α) Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ) Πειραιά

- Έχει εκπονηθεί ΣΟΑΠ στον Πειραιά
- έχουν χορηγηθεί θετικές εγκρίσεις από το Δημοτικό Συμβούλιο Πειραιά και το Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής
- αναμένεται η εισαγωγή του ΣΟΑΠ στο Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού
- προβλέπεται Ειδική ζώνη Αναπλάσης από τέσσερα τμήματα (ΕΑΖ2 : **Ζώνη Αγίου Διονυσίου-Καμινίων** και γραμμικών αξόνων Πειραιώς και σιδηροδρομικών γραμμών)

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

β) Μελέτη αστικής ανάπλασης βιώσιμης αστικής κινητικότητας περιοχής Αγ. Διονυσίου Δ. Πειραιά

- η μελέτη συντάσσεται υπό την αιγίδα του Δήμου Πειραιά
- αφορά την ανάπλαση της περιοχής Αγ. Διονυσίου στα θέματα βιώσιμης κινητικότητας
- προβλέπει δύο μείζονες παρεμβάσεις: στην οδό Μεθώνης, στο βόρειο όριο της περιοχής επέμβασης και στην οδό Γραβιάς (κεντρικό οριζόντιο οδικό άξονα)
- προωθείται η αναβάθμιση του δημοσίου χώρου, στη βελτίωση της προσβασιμότητας της συνοικίας, της ενίσχυσης του πρασίνου και του μικροκλίματος με την οργάνωση διέλευσης οχημάτων και πεζών, την εισαγωγή διέλευσης ποδηλάτων σε συνδυασμό με την γειτνίαση της περιοχής με τους υπερτοπικούς κόμβους μέσω σταθερής τροχιάς και με το λιμένα Πειραιά
- προωθείται επίσης η αισθητική αναβάθμιση με αστικό εξοπλισμό αντιπροσωπευτικής σημασίας και η προβολή χαρακτηριστικού ενδιαφέροντος όψεων σε μια προσπάθεια επισήμανσης της ιστορικότητας της περιοχής
- Προτείνεται η διαχείριση της ανενεργής σήμερα σιδηροδρομικής γραμμής στο βόρειο όριο ως νησίδας και όχι ως φράγματος

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

α) Ευρύτερη περιοχή επιρροής όπου εντάσσεται και η Ζώνη άμεσης επιρροής της περιοχής επέμβασης

- οι χρήσεις κατοικίας στο σύνολο του Δήμου είναι οι εκτατικά σημαντικότερες στον οικιστικό ιστό (65%)
- τα κτήρια καταστημάτων-γραφείων ανέρχονται στο 9,9% του συνόλου, αποτελώντας τη δεύτερη σημαντική κατηγορία
- Βιομηχανία: αθροιστικά 5,8%
- οικονομικού χαρακτήρα πολεοδομικές χρήσεις (αναψυχή, τουρισμός, χονδρεμπόριο): 5,4%
- εκτάσεις κοινόχρηστου χαρακτήρα (πλην δικτύων μεταφορών): 3,1%
- δραστηριότητες όπως η μεταποίηση, το εμπόριο και οι μεταφορές έχουν υποστεί τεράστιες απώλειες
- Αύξηση εμφανίζουν οι συνδεδεμένες με το δημόσιο τομέα, δράσεις
- Φθίνων και ο τουρισμός- Συνδυαστικά με τις χαμηλή κλάση ξενοδοχειακών υποδομών

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

α) Ευρύτερη περιοχή επιρροής όπου εντάσσεται και η Ζώνη άμεσης επιρροής της περιοχής επέμβασης

Σημαντική αναντιστοιχία μεταξύ καλυπτόμενης επιφάνειας και συμβολής στην οικονομική πραγματικότητα της περιοχής για μια σειρά χρήσεων:

- **Μεταποίηση**: Επιφάνεια 19,6 %(ισόγεια)- Απασχόληση 9,7%
- **Τουρισμός**: Επιφάνεια 13,3%- Απασχόληση 6,9%
- **Εμπόριο (Χονδρικό- Λιανικό)**: Επιφάνεια 41,45%- Απασχόληση 20,7%

Στην ζώνη άμεσης επιρροής της περιοχής επέμβασης, η αμιγής κατοικία καταλαμβάνει περίπου το 25% της έκτασης αυτής, η γενική κατοικία το 15%, οι κεντρικές λειτουργίες το 12% και η βιοτεχνία-βιομηχανία-χονδρεμπόριο το 10%

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

β) Περιοχή Επέμβασης

- η περιοχή παρουσιάζει σήμερα εικόνα υποβάθμισης
- σημαντικό ποσοστό της περιοχής καταλαμβάνεται από εγκαταλειμμένα κτίσματα σε μέτρια ως κακή κατάσταση και αδόμητα οικοπέδα
- μεικτές χρήσεις όπως χονδρικό εμπόριο, αποθήκες, επαγγελματικά εργαστήρια μηχανουργείων και ναυπήγησης σκαφών
- Αυξημένη η εμφάνιση μηχανουργείων στο Ανατολικό τμήμα
- Μικρό το ποσοστό καταστημάτων λιανικού εμπορίου αναψυχής και γραφείων
- Ελάχιστη ως μηδαμινή η εναπομένουσα κατοικία
- Αρχιτεκτονικά, υπάρχουν αρκετά κελύφη με έντονο ενδιαφέρον
- Παντελής ανυπαρξία ξενοδοχειακών μονάδων, δυσανάλογη με την αλλαγή του χαρακτήρα του λιμένα του Πειραιά προς την κρουαζιέρα
- Έντονη η παρουσία γραφείων ναυτιλιακού τομέα
- Η εμφάνιση των πρώτων χρήσεων αναψυχής αποτυπώνει τάσεις μετασχηματισμού

ΠΡΟΤΑΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι βασικές προτεινόμενες ρυθμίσεις της πρότασης χωρικού προορισμού της περιοχής επέμβασης είναι:

- Καθορισμό στο μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής του ΕΧΣ της γενικής χρήσης «Πολεοδομικό Κέντρο- Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» με εξαίρεση τα πολυκαταστήματα
- Καθορισμό σε ορισμένες περιοχές (οικοδομικά τετράγωνα ή τμήματά τους) της γενικής χρήσης «Ελεύθεροι Χώροι-Αστικό Πράσινο»
- Καθορισμό σε ορισμένες περιοχές (οικοδομικά τετράγωνα ή τμήματά τους) της χρήσης «Αθλητικές εγκαταστάσεις»

Οι καθοριζόμενες χρήσεις γης είναι αυτές του ισχύοντος ακόμα π.δ/τος της 23.2/6.3.1987 (ΦΕΚ Δ' 166) συντελεστής δόμησης και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης διατηρούνται ως έχουν. Τυχόν άλλες ρυθμίσεις θα προσδιοριστούν στο πλαίσιο της σχετικής μελέτης, μετά την προέγκριση.

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

κρίσιμες παραδοχές που καθιστούν την Περιοχή Επέμβασης ιδανική περίπτωση για την πρόκριση του προγράμματος αστικής αναγέννησης αποτελούν:

- Η υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής του Αγ. Διονυσίου ειδικότερα σε ότι αφορά τα πληθυσμιακά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, που παρουσιάζει:
 1. σημαντική πληθυσμιακή μείωση
 2. απώλεια επιχειρήσεων και χαμηλά εισοδήματα
 3. κενά ή υποχρησιμοποιούμενα ακίνητα
 4. παντελή έλλειψη του κλάδου του τουρισμού
 5. χαμηλές τιμές γης
- Τα βασικά θετικά σημεία της περιοχής του Αγ. Διονυσίου που αφορούν :
 1. στη γεωγραφική θέση της
 2. στην άμεση γειτνίαση με τις χερσαίες και θαλάσσιες μεταφορές
 3. στις πρόσφατες ιδιοκτησιακές εξελίξεις στο λιμάνι
 4. χαμηλές τιμές γης
- Η μεγάλη δυναμική του κλάδου του τουρισμού στην Ελλάδα σε συνδυασμό με τις αλληλεπιδράσεις και με το Ναυτιλιακό Πλέγμα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η σύνταξη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου για την περιοχή του Αγ. Διονυσίου, κρίνεται ως θεμιτή δεδομένου ότι συνοπτικά αφορά στην ανάταξη της υφιστάμενης αρνητικής κατάστασης σε οικονομικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο και στην ενίσχυση των παραγωγικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της ευρύτερης περιοχής στα πλαίσια βελτίωσης του διεθνούς ρόλου του Πειραιά.
- Η πρόταση του ΕΧΣ είναι απόλυτα συμβατή με την φέρουσα ικανότητα της περιοχής, και τεκμηριώνει τη δυνατότητα προώθησης και εφαρμογής της.
Ειδικότερα:
 1. η περιοχή διαθέτει ανενεργό κτηριακό/οικοπεδικό δυναμικό που μπορεί να απορροφήσει τη ζήτηση για χωροθετήσεις που θα ενθαρρυνθούν από την παρούσα πρόταση *απώλεια επιχειρήσεων και χαμηλά εισοδήματα*
 2. υπάρχει συμβατότητα με τις υπάρχουσες χρήσεις γης
 3. τεκμαίρεται η βιωσιμότητα των προτεινόμενων χρήσεων και δραστηριοτήτων
 4. το σημερινό οδικό δίκτυο κρίνεται ικανοποιητικό από άποψη γεωμετρικών χαρακτηριστικών
 5. μπορεί να υποδεχθεί χωρίς προβλήματα φόρτους από την προτεινόμενη ανάπτυξη
 6. επιτρέπει την αναβάθμισή του με όρους βιώσιμης κινητικότητας
 7. δεν δημιουργούνται νέες πιέσεις στις τεχνικές υποδομές (ενέργεια, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες)